

תוכן עניינים

פתח דבר

קיצורים ביבליוגרפיים

הקדמה א.....

התשובות שבכתבי היד

כרך א – ארץ ישראל

- 3.....1. Trin R8 20.1 – ר' שלמה אלקבץ
ביאור דברי הזוהר, בראשית כא ע"ב, בעניין קבורתם של יעקב, יוסף ומשה
- 54.....2. T-S G1.4 – ר' יעקב בירב [הראשון]
בניית בתים להשכרה בשטח שעומד בו בית כנסת חָרַב שהתייאשו מלבנותו, והגויים רוצים לבנות במקומו כנסיה
- 65.....3. T-S G1.11 – ר' יצחק בירב
מכר חזקת נכס לאשתו וחזר ומכר חזקה זו לבעל חובו ורוצה לבטל את המכירה לבעל החוב בטענה שטעה ופעל מחמת לחץ
- 74.....4. T-S G1.57 – ר' יעקב בירב [השני] ור' שמואל ׳ וירגא
א. ר' יעקב ב"ר אברהם בירב
1 – היתר עגונה על פי עדות ר' משה ׳ מכיר
2 – בעל שטען שלא קיבל בפירוש "נזירות שמשון" אם לא יגור בצפת אלא שרק התחייב לכך בכתובה ואף התחייב בקבלת נזירות לקיים את האמור בכתובה
3 – חולה ששינו את שמו וגירש את אשתו כדי לפוטרה מיבום ובגט נכתב רק שמו המקורי
4 – תביעת בעל לרשת מאשתו "חזקת מצווה" על הדלקת נרות בבית כנסת
5 – דין ודברים על כמות הסחורה שקיבל שליח שנשלח לפרוע חוב לנושים
ב. ר' שמואל ׳ וירגא: תביעה נגד יתומות שירשו ממון שגבה אביהן בערכאות של גויים שלא כדין
- 114.....5. T-S F4.122 – ר' משה בירב
שכיב מרע שציווה את עזבונו לזוקף שרווחיו יעברו לצאצאים (וקף אָן־לד)
- 126.....6. T-S 16.348 – ר' משה בירב
א – גביר מקושטא שציווה לפני מותו להקים קרן עבור שתי ישיבות של חכמים מפורסמים, וחתנו רצה להעביר את רווחי הקרן לישיבה אחרת
ב – תושב צפת שמת ללא זרע ונשבע לפני נישואיו שאין לו אח, אך השמועה אומרת שאחיו חי באיראן
- 136.....7. T-S NS 167.21 – נכד ר' יעקב בירב [הראשון]
בעניין שני שותפים, שאחד מהם העסיק סוכן והתחייב לשתפו ברווחים, והשני התכחש להתחייבות

8. T-S G1.59 – ר' יוסף קארו, ר' יעקב בירב [הראשון], ר' אליהו ב"ר בנימין הלוי (שו"ת אבקת רוכל) 146...
 א – היזק ראייה בין שני בתים משני צידי רשות הרבים, שבעליהם בנו עליות זה מול זה (סי' קז)
 ב – מהר"י בירב: חלות תקנת שאלוניקי על בתים ממושכנים כאשר בעל הנכס מחזיר בתום תקופת ההלוואה את מלוא הסכום שקיבל ואינו מנכה את דמי השימוש בנכס (סי' קח)
 ג – ר' אליהו ב"ר בנימין הלוי ור' יוסף קארו: תביעה לסתימת פתח של בית מלאכה לצביעת צמר הפונה לחצר משותפת שבית הדין ציווה לסותמו מחמת הריח הרע, ולאחר בטול המצבעה שבו הבעלים ופתחוהו מחדש (סי' קט-קי)
 ד – בעניין תביעה לסתימת חלון מטבח הפולט עשן לחדר שהניזק בנה ברשות הרבים שלא כדין (סי' קיא)
 ה – ציבור אשכנזי שהוגלה לעיר פלבן (בולגריה) וקיבל את מנהגי המקום להקל בהלכות טריפות הריאה, ויש חוששים שמא עליהם לחזור למנהג אבותיהם (סי' ריב)
 ו – כשרות בהמות שאכלו עשב רעיל (סי' ריג)
 ז – שוחט שנגע בסכיניו בצוואר בהמה ולא זב דם ולאחר השחיטה מצא נקב בוושט (סי' ריד)
 ח – בשר שנמלח עם ירך שלא הוסר ממנה גיד הנשה, והוכנו ממנו תבשילים לסעודות השבת (סי' רטז)
 ט – תשובות לשאלות ר' יהודה אלגאזי (סי' רטז)
 1 – יישוב סתירה בדברי הטור בעניין "כל דפריש מרובא פריש"
 2 – הכשרת בשר בצלייה למחצה כשהמלח אינו מצוי
 3 – שימוש חוזר במלח שכבר מלחו בו בשר
 4 – קושיא על ה"בית יוסף", שמדבריו משתמע ששיעור כבישה בחומץ הוא "בכדי שירתיח"
 י – ברור דעת הרמב"ם, בעניין שתי אונות שנסרכו כסדרן אבל הסירכא עוברת מגבה של אונה אחת לגבה של אונה אחרת או מחיתוך של זו לגבה של זו (סי' ריז)
9. T-S G1.42 – ר' אברהם שלום [השני] 266...
 נשבע לאשתו שלא ישא עליה אשה אחרת והפר שבועתו, ולאשתו השנייה התחייב בקבלת "נזירות שמשון" שלא יגרשנה לעולם
10. CUL Oo.1.24.2 – ר' שלמה סיריליו ור' שלמה פוג'י 282...
 פולמוס על מדותיו של מקוה בימינו ועל כשרותו של מקוה שרומו נמוך ביותר
11. Trin R8 20.2 – ר' יעקב אלטרין 316...
 דיינים הנהנים מעסקי מוכסים במצרים שגובים כספים שלא כדין
12. T-S Misc.11.131 – ר' אברהם יצחקי [?] 331...
 תרומה שציווה גביר לצורך ייסוד ישיבה לעשרה תלמידים בעירו, אך האפוטרופוס רצה להקימה בירושלים
13. T-S NS 210.20 + T-S NS 288.171 – ר' שלום לחמי 335...
 ציווה את רכושו לאשתו השנייה ולבנו מאשתו הראשונה השאיר סכום פעוט. לאחר מות האב פרץ סכסוך על הירושה בין האשה והבן
- מילואים 507...

תוכן עניינים

קיצורים ביבליוגרפיים

התשובות שבכתבי היד

כרך ב – מצרים

1. T-S G1.49 – ר' דוד בן זמרא (שו"ת רדב"ז, ח"ד).....511
א – גזבר הקדש שקנה בית ואמר שקנה לצורך הקדש לעניים ואחר כך טען שקנה מכספו לצורך עצמו (סי' קעג)
ב – תשובת רדב"ז [?]: קושיה על דברי רב יוסף שסובר ששומר אבדה דינו כשומר שכן (בבא קמא נו ע"ב) (לא נדפסה)
2. T-S G1.50 – ר' דוד בן זמרא (שו"ת רדב"ז, ח"ג).....518
א – בעניין המנהג לקרוע את הגט מיד לאחר נתינתו לאשה (סי' תמ)
ב – האם ראוי לנדור לצדקה או עדיף לתת צדקה בתורת נדבה בלא נדר (סי' תמא)
ג – יישוב הסתירה בדברי רב חסדא (סנהדרין כא ע"ב). מחד-גיסא סבר שמ"ם וסמ"ך שבלוחות בנס היו עומדין ומאידך-גיסא סבר שהתורה ניתנה בכתב עברי (סי' תמב)
ד – שפחה של יהודי, האם חלה עליה חובת המתנה של ג' חודשים כדי להינשא (סי' תמג)
ה – כיצד התענה רבינו יצחק בן אשר (הריב"א) ביום הכיפורים בניגוד להוראת הרופאים (סי' תמד)
ו – בעניין כתובת יבמה האם מנה או מאתיים? ומהיכן גובה את הכתובה (סי' תמה)
ז – ביאור סוגיית תלוליות, בכתובות דף כ ע"ב (סי' תמח)
3. T-S K25.222 – ר' דוד בן זמרא (שו"ת רדב"ז, ח"ח).....548
בעניין היתר טבילת נשים בנילוס (יורה דעה, סי' קמא)
4. T-S NS 257.30 – ר' דוד בן זמרא (שו"ת רדב"ז, ח"ח).....558
א – נשים המכות עצמן כביטוי לצער על מות קרוביהן האם עוברות על איסור גדידה ושריטה (סי' קלה)
ב – פדה את בנו לפני שמלאו לו שלוששים יום (סי' קפא)
ג – חובת ליווי ספר תורה כשמוציאים אותו מההיכל (סי' כו)
ד – האם חובה על הציבור לפדות בממון יהודים שגנבו מן הגויים (סי' קסח)
5. T-S AS 86.82 – ר' דוד בן זמרא (שו"ת רדב"ז, ח"א).....566
א – היתר נישואין למינקת חברו לאחר כ"ד חודשים כשהיילוד חולה ומסרב לינוק מאחרת (סי' שמט)
ב – אומנים שהתחייבו בקניין לעבוד בשותפות ואחר כך אחד מהם הסכים בלא קניין לפירוק השותפות, ושוב חזר בו (סי' שג)
ג – היתר נישואין לגרושה שנישאה לבעלה לשעבר בערכאות של גויים, לאחר שהשתמד (סי' שנא)
6. T-S AS 86.295 – ר' דוד בן זמרא (שו"ת רדב"ז, ח"ד-ח"ה).....575
א – התגרשה בתנאי שלא תינשא לפלוני ולאחר מות בעלה הראשון נישאה לאחר וילדה בנים ולאחר מות הבעל השני הפרה את התנאי ונישאה לפלוני (טיוטה או תקציר של התשובה בחלק ד', סי' רצה)
ב – נטל ידיו בהשכמתו ובירך על נטילת ידים, האם חייב לחזור ולברך כשיטול ידיו שנית לפני תפילת עמידה של שחרית או מנחה וערבית (ח"ד סי' רצג)
ג – נטילת ידים למפליגים בספינה, שאין ברשותם אלא מי ים מלוחים או עפר (סי' רצד)
ד – יישוב פירוש הרמב"ם לדברי רב נחמן (חולין נא ע"א: "בית הרחם אין בו משום ריסוקי אברים") (ח"ה סי' כח)
ה – הבהרת דברי הר"ן בעניין בהמה המקשה לילד, האם אין חוששין בה לריסוק אברים (ח"ה, סי' כט)

7. T-S AS 86.296 – ר' דוד בן זמרא (שו"ת רדב"ז, ה"ד)..... 590
- א – חובת מימון קבורת אלמנה לפי תקנת דמשק (סי' רסה)
 ב – נרשם בשטר או בכתובה "מעות בעין", ולחייב אין כסף מזומן ורוצה לפרוע בטובין (סי' קטו)
 ג – חשש דם חימוד במחזיר גרושתו (סי' רסג)
 ד – אשה שאמרה לבעלה "טמאה אני" ואחר כך טענה ששיקרה מחמת כעס (סי' רסד)
8. T-S AS 91.152 – ר' דוד בן זמרא (שו"ת רדב"ז, ה"ב)..... 610
- אדם נשבע לאשתו שלא ישא אחרת עליה, ואחר כך מת אחיו וגיסתו נפלה לפניו לייבום (סי' תרנה)
9. T-S NS 288.136 + T-S NS 175.45 + T-S NS 175.42 + T-S NS 175.11 – ר' משה אלאשקר..... 614
- (מהר"ם אלאשקר)
 א – ביאור בדברי הרי"ף בהלכות שבת (סי' קז)
 ב – יציאה מספינה שהגיעה לנמל אחר כניסת שבת (סי' קח)
 ג – בעניין התרת עגונת משה קולפטי שספינתו טבעה וגוי הרגו במאבק על לוח עץ (סי' קיא-קיג)
10. T-S NS 252.41 – ר' משה אלאשקר (מהר"ם אלאשקר)..... 642
- א – גרירת הדיו בספר תורה במ"ם פתוחה שנדבקה ונעשית סתומה, ורגלי האותיות ק' וה' שנגעו בגגן (סי' ה)
 ב – ביאור בדברי הרמב"ם בדין אחד מסמפוני הריאה שניקב (סי' ו)
 ג – שליח שני שמסר גט ולא אמר "שליח בית דין אני" (סי' ז)
 ד – קטן בן עשר שנים שמכר קרקע (סי' יא)
 ה – חובת המתנת כ"ד חודשים בגרושה מעוברת (סי' יב)
11. T-S AS 83.137 – ר' משה אלאשקר (מהר"ם אלאשקר)..... 679
- פולמוס קידושי בתו של מאיר צרפתי לשמואל מאוקניא
12. Add.1009.2 – ר' משה אלאשקר (מהר"ם אלאשקר)..... 685
- א – הכלל "הלכה כבתראי"
 ב – קידושין בעד אחד
13. T-S NS 218.34 – ר' יעקב קשטרו (מהריק"ש)..... 704
- טוען שקידש בפני עדים את ארוסתו ובית הדין מצא פגמים בשטרי העדות
14. T-S G1.31 – ר' שלמה אלפרנגי [?]..... 720
- חיובי כתובה שהתחייב פליט שעזב את אשתו וברח מירושלים וקידש במצרים אשה בניגוד לאזהרות בית הדין, ולבסוף נאלץ לגרשה
15. T-S Misc 28.202 + T-S Misc.24.139 – ר' מאיר גאויזון..... 732
- סכסוך על חלוקת רווחים והפסדים בין סיטונאי לסוכן שטרח במכירת הסחורה במצרים (מהר"ם גאויזון, סי' צג)
16. T-S AS 82.196 – ר' מאיר גאויזון..... 754
- אשה שטענה בבית הדין שאינה רוצה בבעלה מפני שהוציא עליה שם רע, ואחר כך טענה שאינה רוצה בו ובכתובתו, וחזרה וטענה שמאסה בו, האם דינה כמורדת או כטוענת "מאיס עלי"
17. T-S NS 104.18 – ר' אברהם סכנדרי..... 763
- עשיר שהקדיש את עזבונו לבית כנסת ולטענת בני משפחתו כשחלה ונטה למות חזר בו וציווה להם את העיזבון האם כספי העיזבון יעברו לרשות ההקדש או יישארו בידי היורשים

- 778..... T-S NS 288.166 + T-S NS 288.58 - ר' אברהם טריקה ותכמי דורו..... פולמוס על גט מעושה
- 812..... BL Or. 5558 K.26 - בלתי ידוע..... השגות על תשובת ר' אברהם טריקה
- 832..... T-S 12.318 - ר' דוד קונפורטי..... יהודי שהכניס עורות לבריכת סיד לשם קדושת ספר תורה ושכח להטביע בהם סימני היכר, האם יש לחשוש שמא הגוי החליפם
- 840..... T-S G1.33b + T-S G1.60.f.2 - ר' דוד קונפורטי..... ספר תורה שאורך היריעות שבו אינו שווה ובשולי היריעות יש מרווח של ד' שיטין
- 844..... T-S 10J16.22 - ר' דוד קונפורטי..... שרטוט בספרי תורה, תפילין ומזוזות שנעשה בצד החיצוני של יריעת הקלף
- 857..... T-S 10J16.23 - ר' דוד קונפורטי..... תשובה נוספת בעניין שרטוט בצד החיצוני של יריעת הקלף
- 866..... T-S 10J16.24 - ר' דוד קונפורטי..... בעל שהוציא מודעה שגירושיו נכפו עליו באונס
- 880..... T-S AS 203.164 - ר' דוד קונפורטי..... בעניין אדם שהקדיש כסף להקדש וגירש את אשתו והיא תובעת את כתובתה מכספי ההקדש
- 888..... ENA NS 35.5 - ר' דוד קונפורטי..... בעניין קורא בתורה שטעה בשבת פרשת החודש וקרא בספר ראשון ששה קרואים במקום שבעה
- 895..... T-S G1.33a - ר' שמואל בן חביב..... בעניין גט שנשלח מארם צובא (חלב) למצרים והתברר שהסופר כתב בגט תאריך שבו ציווה הבעל לכתוב את הגט ולא התאריך בו נכתב הגט
- 904..... T-S G1.36 - ר' שמואל בן חביב [?]..... בעניין מעשה קידושין שיש עדויות סותרות על קיומו: אחד העיד שהאב קידש את בת חברו לבנו, והשני העיד שהבן קידש אותה בעצמו ומסר לאביה תרנגולת לשם קידושין, ועדים אחרים מכחישים את מעשה הקידושין
- 918..... T-S F4.102 - ר' אברהם בן מרדכי הלוי..... דיני ברכות על סוגי מאפה שונים (גנת ורדים, ח"א, כלל א' סי' כד)
- 942..... T-S F4.108 - ר' אברהם בן מרדכי הלוי..... קנה סחורות בהקפה ומת והנושים תובעים את כספם משותפו
- 956..... T-S G1.38 - ר' שבתי נאווי..... בעניין התרת עגונה שבעלה נעדר והעד שהעיד על מותו הזכיר את שמו וכינויו של הנפטר אך לא ציין את שם אביו ושם עירו
- 966..... מילואים.....